

**ỦY BAN NHÂN DÂN
HUYỆN TAM ĐƯỜNG**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: /UBND-NN&PTNT
V/v tăng cường triển khai các biện
pháp kiểm soát, phòng, chống bệnh
Viêm da nổi cục trên trâu, bò

Tam Đường, ngày tháng năm 2020

Kính gửi:

- Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn;
- Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp;
- Công an huyện,
- Đội Quản lý thị trường số 2;
- Đài Truyền thanh - Truyền hình huyện;
- Các cơ quan, ban, ngành đoàn thể huyện;
- UBND các xã, thị trấn.

Theo thông tin của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, từ giữa tháng 10 năm 2020 đến nay, lần đầu tiên phát hiện bệnh Viêm da nổi cục trên gia súc tại 02 xã thuộc tỉnh Lạng Sơn và 01 xã thuộc tỉnh Cao Bằng. Bệnh Viêm da nổi cục (Tên tiếng Anh là Lumpy Skin Disease, viết tắt là LSD) là bệnh truyền nhiễm do vi rút thuộc họ Poxviridae gây ra trên trâu, bò. Vi rút này không gây bệnh trên người. (Có phụ lục chi tiết về thông tin của bệnh Viêm da nổi cục kèm theo).

Thực hiện Công văn số 2556/UBND-KTN ngày 9/11/2020 của UBND tỉnh Lai Châu về việc tăng cường triển khai các biện pháp kiểm soát, phòng, chống bệnh Viêm da nổi cục; Công văn số 2495/SNN-CNTY ngày 11/12/2020 của Sở Nông nghiệp & PTNT tỉnh Lai Châu về việc tăng cường công tác phòng, chống bệnh Viêm da nổi cục. Để chủ động triển khai các biện pháp kiểm soát, phòng, chống bệnh Viêm da nổi cục trên trâu, bò xâm nhiễm, phát sinh và lây lan trên địa bàn huyện, Ủy ban Nhân dân huyện yêu cầu:

1. Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn

Phối hợp với các cơ quan, đơn vị có liên quan triển khai đồng bộ có hiệu quả các biện pháp, phòng, chống dịch bệnh theo quy định của Luật Thú y; các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn của Trung ương, tỉnh.

Đối với tất cả các chương trình, dự án chi nhập, tiếp nhận gia súc rõ nguồn gốc, đã qua kiểm dịch theo quy định. Tăng cường phối hợp kiểm tra, kiểm soát chặt chẽ việc vận chuyển động vật và các sản phẩm động vật (đặc biệt là trâu, bò, dê, ngựa), kiểm tra vệ sinh thú y, kiểm soát giết mổ trên địa bàn; phát

hiện tham mưu cho huyện xử lý nghiêm các đối tượng vận chuyển, tập kết, buôn bán động vật, sản phẩm động vật không rõ nguồn gốc xuất xứ, chưa qua kiểm dịch thú y.

Thường xuyên cập nhật diễn biến dịch bệnh các tỉnh, huyện giáp ranh, đánh giá nguy cơ dịch bệnh xâm nhập vào địa bàn huyện, tham mưu chỉ đạo kịp thời, hiệu quả. Tổng hợp báo cáo định kỳ, đột xuất theo quy định.

2. Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp

Tăng cường thông tin, tuyên truyền, hướng dẫn người chăn nuôi chủ động nhận biết các đặc điểm của bệnh, các biện pháp phòng, chống dịch bệnh theo quy định; chủ động kiểm tra, giám sát đàn gia súc phát hiện sớm trâu, bò có dấu hiệu bệnh, nghi bị bệnh, lấy mẫu gửi các cơ quan chuyên ngành xét nghiệm xác định bệnh; vận động người chăn nuôi định kỳ thực hiện vệ sinh, phun thuốc sát trùng hoặc sử dụng vôi bột để sát trùng khu vực nuôi...

Phối hợp với các lực lượng chức năng kiểm tra, kiểm soát chặt chẽ trong việc vận chuyển động vật, các sản phẩm động vật và kiểm soát giết mổ; phát hiện, tham mưu xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm theo quy định.

Thống kê toàn bộ các hộ chăn nuôi gia súc (Trâu, bò, dê, ngựa) và tổng đàn gia súc trên địa bàn huyện.

3. Công an huyện; Đội Quản lý thị trường số 2

Tăng cường kiểm tra, giám sát người, phương tiện vận chuyển trên các tuyến đường giao thông ra, vào địa bàn huyện, các điểm, cơ sở giết mổ, tập kết, trung chuyển gia súc trên địa bàn, cơ sở kinh doanh, buôn bán động vật, các sản phẩm động vật nhằm phát hiện, xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm theo quy định; phối hợp với các lực lượng liên quan, chính quyền các địa phương tham gia công tác phòng, chống bệnh Viêm da nổi cục trên trâu, bò.

4. Đài Truyền thanh - Truyền hình

Phối hợp với đơn vị liên quan tăng thời lượng đưa tin trên hệ thống truyền thanh, truyền hình nhằm thông tin kịp thời, chính xác cho người dân về bệnh Viêm da nổi cục trên trâu, bò và các biện pháp phòng, chống bệnh để người chăn nuôi nắm bắt, chủ động thực hiện.

5. Các cơ quan, ban, ngành, đề nghị Ủy ban MTTQ Việt Nam huyện và các tổ chức đoàn thể huyện

Phối hợp với các cơ quan chuyên môn tăng cường công tác phổ biến, tuyên truyền, vận động các đoàn viên, hội viên, Nhân dân thông tin của bệnh Viêm da nổi cục trên trâu, bò và thực hiện các biện pháp phòng, chống bệnh theo hướng dẫn của cơ quan chuyên môn.

6. Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn

Tăng cường chỉ đạo, quyết liệt triển khai thực hiện công tác phòng, chống bệnh Viêm da nổi cục trên trâu, bò; phân công nhiệm vụ cụ thể cho cán bộ phụ trách bản, các đoàn thể tập trung tuyên truyền, cung cấp thông tin về bệnh cho các hộ chăn nuôi; các cơ sở kinh doanh, giết mổ để nắm bắt các triệu chứng, bệnh tích điển hình của bệnh Viêm da nổi cục để người dân biết.

Tăng cường hướng dẫn người chăn nuôi áp dụng các biện pháp chăn nuôi an toàn sinh học, thực hiện vệ sinh phòng bệnh trâu, bò: ăn, uống đầy đủ, đúng khẩu phần để tăng sức đề kháng, vệ sinh chuồng trại, định kỳ tiêu độc, khử trùng khu chuồng trại,...; chỉ nhập, tiếp nhận gia súc rõ nguồn gốc, đã qua kiểm dịch theo quy định; trước khi nhập đàn phải được nuôi cách ly 21 ngày; theo dõi, quan sát vật nuôi hàng ngày để sớm phát hiện những biểu hiện bất thường của động vật nuôi.

Thực hiện tốt các biện pháp phòng, chống dịch động vật trên địa bàn huyện theo Kế hoạch số 1325/KH-UBND ngày 08/12/2020 của UBND huyện về phòng, chống dịch bệnh động vật, thủy sản trên địa bàn huyện Tam Đường năm 2021; đặc biệt là tổ chức tiêm phòng các loại vắc xin đảm bảo tiến độ, tỷ lệ tiêm phòng từng loại vắc xin theo quy định.

Tăng cường kiểm tra các hoạt động vận chuyển, buôn bán giết mổ trâu, bò, sản phẩm trâu, bò lưu thông tại địa phương, xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm theo quy định pháp luật.

Tổ chức thực hiện thống kê toàn bộ các hộ chăn nuôi gia súc (Trâu, bò, dê, ngựa) và tổng đàn gia súc trên địa bàn xã, thị trấn. Định kỳ báo cáo kết quả thực hiện về UBND huyện qua Phòng nông nghiệp & PTNT theo quy định.

UBND huyện yêu cầu Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị; Chủ tịch UBND các xã, thị trấn tổ chức triển khai, thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ tịch, PCT.UBND huyện;
- Lưu: VT.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Trần Văn Súng

PHỤ LỤC

Tình hình dịch bệnh và một số đặc điểm của bệnh Viêm da nổi cục

(Kèm theo Công văn số /UBND-NN&PTNT ngày /12/2020 của UBND huyện Tam Đường)

1. Tình hình bệnh Viêm da nổi cục trên thế giới và khu vực

Bệnh Viêm da nổi cục là dịch bệnh địa phương tại hầu hết các nước Châu Phi. Từ năm 2012, bệnh đã lây lan nhanh sang khu vực Trung Đông, Đông và Nam Âu, Ban-căng, khu vực biên giới Á - Âu, Nga và Kazzakhstan.

Từ năm 2013 đến nay, bệnh Viêm da nổi cục trên trâu, bò đã xảy ra tại một số nước như thuộc khu vực Châu Á như: các nước thuộc khu vực Trung Đông, Ấn Độ, Bangladesh, Nepal, Trung Quốc...

Tại Trung Quốc, ổ dịch đầu tiên được ghi nhận vào tháng 8/2019 tại khu tự trị Tân Cương; tính đến ngày 27/7/2020, đã phát hiện tổng số 13 ổ dịch bệnh Viêm da nổi cục tại nước này; đặc biệt trong khoảng thời gian từ ngày 15-20/7/2020, đã ghi nhận 5 ổ dịch mới tại tỉnh Quảng Tây (cách biên giới với Việt Nam khoảng 200 km).

2. Đặc điểm chung

Bệnh Viêm da nổi cục (tên tiếng Anh là Lumpy Skin Disease, viết tắt là LSD), còn được gọi là bệnh Viêm da nổi cục truyền nhiễm hoặc bệnh Da sần, là bệnh truyền nhiễm do một loại vi rút thuộc họ *Poxviridae* gây ra trên trâu, bò. Vi rút không gây bệnh trên người. Đường truyền lây chủ yếu qua côn trùng đốt như muỗi, ruồi, ve; bệnh cũng có thể lây truyền do vận chuyển trâu, bò mang mầm bệnh, sử dụng chung máng uống, khu vực cho ăn, sữa, tinh dịch và qua tiếp xúc trực tiếp. Dịch bệnh xảy ra theo mùa, chủ yếu vào những tháng âm, khi côn trùng hoạt động mạnh và phong phú nhất, gây thiệt hại về năng suất do sản lượng sữa giảm mạnh, giảm khả năng sinh sản, sảy thai, tổn thương da, giảm tăng trọng và có thể chết, gây tổn thất về kinh tế do hạn chế vận chuyển và thương mại.

3. Đặc điểm của vi rút gây bệnh

Vi rút gây bệnh Viêm da nổi cục thuộc họ *Poxviridae*, chi *Capripoxvirus*, cùng chi với vi rút gây bệnh Đậu trên dê, cừu. Vi rút có thể bị tiêu diệt ở nhiệt độ 55⁰C trong 2 giờ, 65⁰C trong 30 phút. Vi rút có thể được hồi phục từ những nốt sần trên da được giữ ở nhiệt độ -80⁰C trong 10 năm và dịch nuôi cấy mô nhiễm vi rút được bảo quản ở nhiệt độ 4⁰C trong 6 tháng. Vi rút nhạy cảm với môi trường pH kiềm hoặc a xít; có thể tồn tại ở môi trường pH=6,6-8,6 trong 5 ngày ở nhiệt độ 37⁰C

Hóa chất sử dụng để diệt vi rút Viêm da nổi cục bao gồm ether (20%), chloroform, formalin (1%), phenol (2% trong 15 phút), sodium hypochlorite (2 -

3%), hợp chất iodine (pha loãng 1:33), Virkon (2%), hợp chất amoni bậc bốn (0,5%) và một số chất tẩy rửa như sodium dodecyl sulphate.

Vi rút Viêm da nổi cục rất ổn định, tồn tại trong thời gian dài ngoài môi trường, đặc biệt là ở dạng vảy khô; tồn tại trong các nốt da hoại tử trên 33 ngày, trong các lớp vảy khô lên đến 35 ngày và ít nhất 18 ngày trong da phơi khô. Vi rút nhạy cảm với ánh sáng mặt trời và chất tẩy rửa có chứa dung môi lipid, nhưng trong điều kiện môi trường tối và ẩm ướt, ví dụ như chuồng trại bị ô nhiễm, vi rút có thể tồn tại trong nhiều tháng.

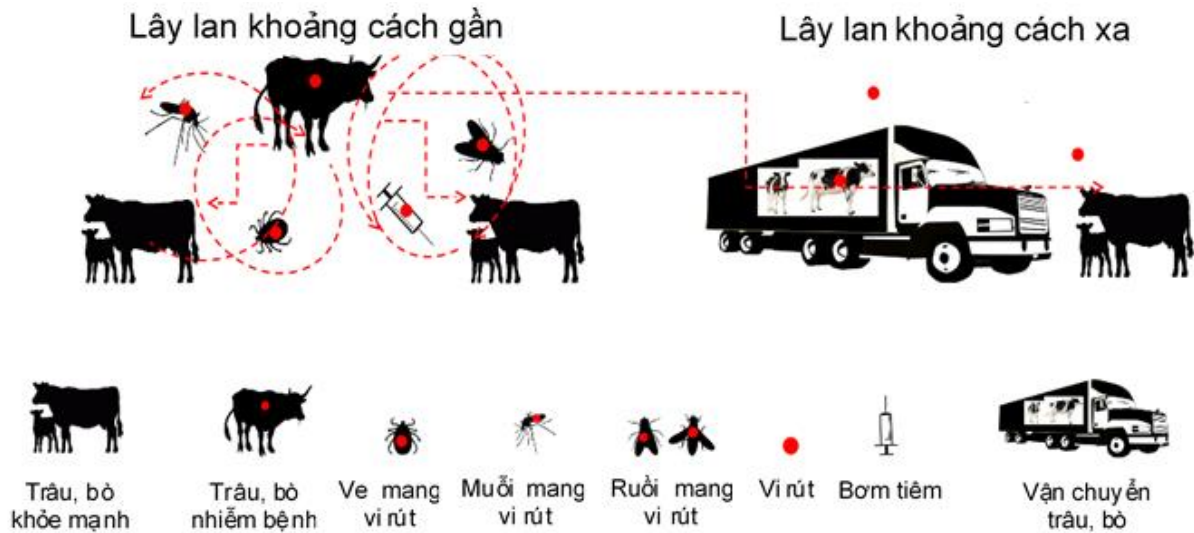
4. Đặc điểm dịch tễ

Động vật mắc cảm với vi rút Viêm da nổi cục là trâu, bò. Tỷ lệ trâu, bò mắc bệnh khoảng 10 - 20%; tỷ lệ chết khoảng 1 - 5%. Thời gian ủ bệnh trung bình khoảng 4 - 14 ngày.

Côn trùng chân đốt được xem là véc tơ truyền bệnh Viêm da nổi cục. Mặc dù đến nay chưa xác định được véc tơ truyền bệnh cụ thể, muỗi, ruồi cắn và ve đực có thể đóng vai trò quan trọng trong việc làm lây truyền vi rút. Vai trò của các véc tơ truyền bệnh là khác nhau giữa các khu vực địa lý khác nhau, phụ thuộc vào nguồn và đặc điểm của mỗi loại véc tơ. Trâu, bò đực nhiễm bệnh có thể bài thải vi rút qua tinh dịch; tuy nhiên đến nay vẫn chưa có bằng chứng về đường lây truyền bệnh Viêm da nổi cục thông qua tinh dịch. Ngoài ra, cũng chưa rõ có hay không việc truyền lây vi rút qua đường thức ăn và nước uống nhiễm mầm bệnh. Tiếp xúc trực tiếp được cho là không đóng vai trò quan trọng trong lây truyền vi rút Viêm da nổi cục.

Các nốt sần và vảy da chứa một lượng vi rút Viêm da nổi cục tương đối cao. Vi rút có thể được phân lập từ những bệnh phẩm này trong 35 ngày và có thể lâu hơn. Vi rút có thể được phân lập từ máu, nước bọt, dịch tiết ở mắt và mũi và tinh dịch. Vi rút được tìm thấy trong máu trong khoảng từ 7 đến 21 ngày sau khi nhiễm bệnh, với mức độ thấp hơn so với trong các nốt sần ở da tại cùng thời điểm lấy mẫu. Sự bài thải của vi rút trong tinh dịch có thể kéo dài tới 42 ngày. Cũng có bằng chứng về sự lây truyền vi rút qua nhau thai. Vi rút Viêm da nổi cục không gây bệnh mạn tính. Một số động vật bị bệnh không biểu hiện triệu chứng lâm sàng, nhưng mang vi rút trong máu và có thể truyền bệnh cho động vật khỏe thông qua côn trùng hút máu.

Sơ đồ minh họa đường truyền lây của virus gây bệnh Viêm da nổi cục

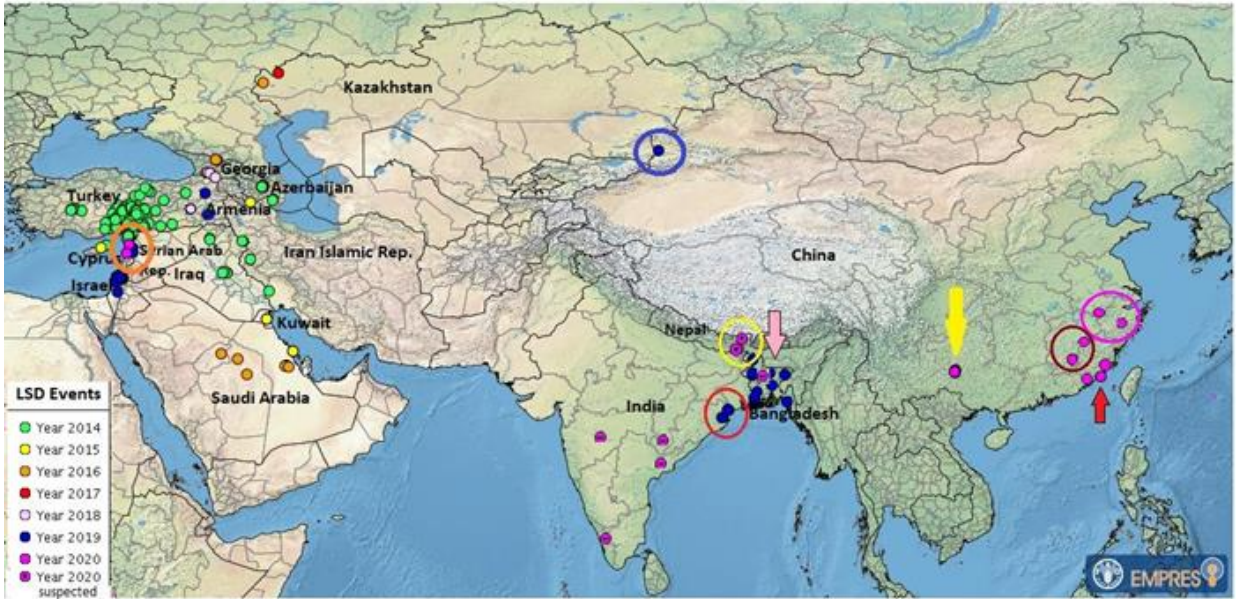

5. Phân bố bệnh

Bệnh Viêm da nổi cục là dịch bệnh địa phương tại hầu hết các nước Châu Phi. Từ năm 2012, bệnh đã lây lan nhanh sang khu vực Trung Đông, Đông Nam Châu Âu, Ban-căng, biên giới Á - Âu, Nga và Kazzakhstan. Bệnh Viêm da nổi cục đã và đang xảy ra trên diện rộng tại Thổ Nhĩ Kỳ, khi có tới 131 ổ dịch được ghi nhận trong năm 2019. Theo thông tin từ Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên hiệp quốc (FAO), từ năm 2013 đến nay, bệnh Viêm da nổi cục trên trâu, bò đã xảy ra tại một số nước như thuộc khu vực Châu Á như: các nước thuộc khu vực Trung Đông, Ấn Độ, Bangladesh, Nepal, Trung Quốc..., cụ thể: Tại khu vực Tây Á và Trung Á, bệnh được ghi nhận xuất hiện từ năm 2013 và tiếp tục xảy ra từ đó đến nay. Tại khu vực Nam Á, bệnh Viêm da nổi cục được ghi nhận lần đầu tiên vào tháng 8/2019 tại Ấn Độ, sau đó bệnh được ghi nhận tại Bangladesh vào tháng 9/2019. Tại Ấn Độ, bệnh Viêm da nổi cục được báo cáo lần đầu tiên cho Tổ chức Thú y thế giới (OIE) vào ngày 18/9/2019 tại bang Odisha; các trường hợp nghi ngờ mắc bệnh Viêm da nổi cục cũng được báo cáo trong khoảng thời gian tháng 9/2019 đến tháng 7/2020 tại 4 bang. Tại Bangladesh, bệnh Viêm da nổi cục được xác nhận tại 8 đơn vị địa lý trong giai đoạn từ tháng 9 - 12/2019; các ổ dịch nghi ngờ được ghi nhận vào tháng 5 - 6/2020. Tại Nepal, vào tháng 7/2020, phát hiện một số bò bệnh với triệu chứng điển hình của bệnh Viêm da nổi cục tại một tỉnh cực Đông của Nepal. Đang chờ kết quả xét nghiệm trong phòng thí nghiệm. Tại Trung Quốc, ổ dịch đầu tiên được ghi nhận vào tháng 8/2019 tại khu vực Tân Cương; tính đến ngày 27/7/2020, tổng số đã phát hiện 13 ổ dịch bệnh Viêm da nổi cục tại nước này; đặc biệt trong khoảng thời gian từ ngày 15-20/7/2020, đã ghi nhận 5 ổ dịch mới tại tỉnh Quảng Tây (cách biên giới với Việt Nam khoảng 200 km).

Bản đồ phân bố các ổ dịch Viêm da nổi cục trên trâu, bò tại Châu Á, từ 01/01/2014 đến 29/7/2020 (theo năm xuất hiện)

Nguồn: FAO

6. Triệu chứng, bệnh tích

Trâu, bò mắc bệnh có những dấu hiệu:

- Sốt cao, có thể trên 41⁰C.
- Giảm năng suất sữa rõ rệt ở gia súc đang cho con bú.
- Suy nhược, bỏ ăn và hốt hác.
- Viêm mũi, viêm kết mạc và tiết nhiều nước bọt.
- Sung hạch bạch huyết bề mặt.
- Hình thành các nốt sần có đường kính từ 2-5 cm, đặc biệt là ở da đầu, cổ, chân, bầu vú, cơ quan sinh dục và đáy chậu trong vòng 48 giờ sau khi bắt đầu phản ứng sốt. Các nốt sần này có hình tròn, chắc, tròn và nhô cao, liên quan đến da, mô dưới da và đôi khi cả các cơ bên dưới.
- Các nốt sần lớn có thể bị hoại tử và cuối cùng là xơ hóa và tồn tại trong vài tháng; để lại các vết sẹo có thể tồn tại vĩnh viễn.
- Các mụn nước, vết hoại tử và vết loét có thể xuất hiện ở màng nhầy của miệng và đường tiêu hóa cũng như trong khí quản và phổi.
- Các chân và các bộ phận vùng bụng khác của cơ thể, chẳng hạn như bao da, ức, bìu và âm hộ, có thể bị tiết dịch, khiến con vật không muốn di chuyển.
- Bò đực có thể bị vô sinh vĩnh viễn hoặc tạm thời.
- Bò mang thai có thể sảy thai và động dục trong vài tháng.

Một số hình ảnh về dấu hiệu bệnh Viêm da nổi cục

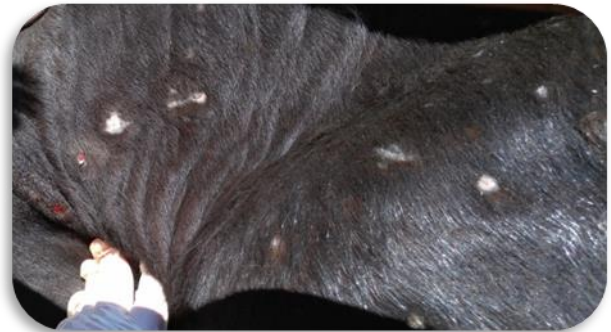
Các nốt sần trên da

Tổn thương ở vùng mũi gia súc

Tổn thương và loét ở núm vú

Vảy, loét, sẹo trên da

7. Chẩn đoán bệnh

Chẩn đoán sơ bộ tại thực địa dựa trên những biểu hiện như sốt và các nốt sần đặc trưng trên da trâu, bò mắc bệnh.

Chẩn đoán tại thực địa cần được xác nhận bằng xét nghiệm trong phòng thí nghiệm các mẫu da tổn thương, vảy, máu được chống đông bằng EDTA hoặc gạc nước bọt. Vảy và da dễ thu mẫu và có thể được gửi đi mà không cần bảo quản trong môi trường vận chuyển mà có thể để trong ống lấy mẫu sạch hoặc các loại dụng cụ khác.

8. Phòng, chống bệnh

Kinh nghiệm phòng, chống dịch bệnh tại các nước Châu Âu và Tây Á cho thấy các biện pháp phòng, chống bệnh chính bao gồm: Phát hiện sớm các trường hợp trâu, bò mắc bệnh, tiêu hủy trâu, bò mắc bệnh, tiêm phòng vắc xin Viêm da nổi cục cho trâu, bò.

Đối với những nước không có dịch bệnh, cần hạn chế nhập khẩu trâu, bò và một số sản phẩm trâu, bò; áp dụng biện pháp giám sát phát hiện bệnh trong phạm vi tối thiểu là 20km từ quốc gia hoặc vùng có dịch.

Đối với những nước có dịch bệnh, hạn chế vận chuyển trâu, bò trong khu vực có dịch; tiêu hủy trâu bò biểu hiện triệu chứng lâm sàng và tiêm phòng, tuy nhiên hiện nay tại nước ta chưa có vắc xin tiêm phòng./.